

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 9P/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3522200015
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Pavlovičová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2022:3522200015.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Lenkou Pavlovičovou vo veci starostlivosti súdu o mal. G. B., O.. Y. XX.XX.XXXX, R. U.. Z. B., O.. Y. XX.XX.XXXX, deti rodičov matky G. B., O.. Y. XX.XX.XXXX, Z. V. O. U. O. X., Z. XXXX/XX, a otca U. B., O.. Y. XX.XX.XXXX, V. P. XXX, deti v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, o návrhu matky na úpravu práv a povinností rodičov k deťom a o návrhu starej matky E. B., O.. Y.R. XX.XX.XXXX, R. F. D. M. B., O.. Y. XX.XX.XXXX, D. V. O. U. O. X., Z. XXXX/XX, na zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti taktó

rozhodol:

I. Mal. G. B., O.. XX.XX.XXXX, R. U.. Z. B., O.. XX.XX.XXXX, sa zverujú do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky E. B., O.. XX.XX.XXXX, a starého otca M. B.M., O.. XX.XX.XXXX, D. V. O. U. O. X., Z. XXXX/XX, ktorí sú povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať deti a spravovať ich majetok majú iba v bežných veciach.

II. Matka je povinná prispievať na výživu mal. G. mesačne sumou 40,- EUR, a na výživu mal. Z. mesačne sumou 40,- EUR, a to vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom počnúc právoplatnosťou rozsudku.

III. Otec je povinný prispievať na výživu mal. G. mesačne sumou 40,- EUR a na výživu mal. Z. mesačne sumou 40,- EUR, a to vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom počnúc právoplatnosťou rozsudku.

IV. Matka je oprávnená sa stretávať s mal. G. a mal. Z. každú sobotu v čase od 14:00 hod. do 17:00 hod. v mieste bydliska starých rodičov.

V. Súd ruší Uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 18.03.2022 č.k. 9P/1/2022-65 počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

VI. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 05.01.2022 bol na tunajší súd doručený návrh matky detí na zverenie mal. G. do jej osobnej starostlivosti, určenie výživného voči tomuto dieťaťu vo výške 150,-EUR mesačne a úpravu styku otca s mal. Z.. Uviedla, že s otcom detí nežijú spolu, o dcéry sa stará ona. Dcéra G. navštevuje X. ročník ZŠ, pomôcky sú drahé. Z. má povinnú škôlku a potrebuje oblečenie, ktoré nemá za čo deťom kúpiť. Rodičovský príspevok jej na tieto výdavky nestačí. Pomáhajú jej rodičia. Vec bola vedená pod sp. zn. 9P/1/2022.

2. Dňa 01.03.2022 bol na tunajší súd doručený návrh starých rodičov B. na zverenie detí do ich starostlivosti. Starí rodičia uviedla, že deti bývajú často u nich, majú k nim vytvorený veľmi dobrý vzťah, nachádzajú u nich pokoj a pocit bezpečia. Rodičia sa o deti nestarajú, nemajú stabilné bývanie, otec je nezamestnaný, dcéra nepracuje, nemajú z čoho žiť. Medzi rodičmi sú neustále hádky a deti sú toho svedkom. Rodičia prespávajú u príbuzných. Otec fetuje, je agresívny. Rodičia tak nedokážu deťom zabezpečiť riadnu výchovu a starostlivosť. Starí rodičia sa ešte starajú o svojho 8-ročného syna. Sú zodpovední, chcú dať deťom stabilné bývanie. Vec bola vedená pod sp. zn. 9P/5/2022.

3. Obe veci boli spojené na spoločné konanie.

4. Pod sp. zn. 11P/44/2019 bolo pôvodne vedené konanie, v rámci ktorého sa matka detí domáhala zverenia detí do svojej osobnej starostlivosti. Toto konanie bolo Uznesením zo dňa 16.12.2019 č.k. 11P/44/2019-14 zastavené, a to z dôvodu, že sa rodičia detí dohodli.

5. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 18.03.2022 č.k. 9P/1/2022-65 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súdu zveril dočasne deti do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov B. a rodičov zaviazal prispievať na výživu každého dieťaťa po 40,-EUR mesačne. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia bola skutočnosť, že situácia na strane rodičov nebola priaznivá, rodičia nemali vytvorené bytové a sociálne podmienky pre starostlivosť o deti. Túto zabezpečovali práve starí rodičia zo strany matky. Ich starostlivosť bola na dobrej úrovni.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením návrhu, správami o príjmoch rodičov, správou kolízneho opatrovníka, správami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom a výsluchom matky, starého otca a starej matky. Otec sa na pojednávanie nedostavil, na adrese trvalého bydliska písomnosti nepreberá. Oznámenie o podaných návrhoch bolo zverejnené na úradnej tabuli súdu a tiež na webovej stránke súdu.

7. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

8. Podľa § 45 ods. 1, 2, 3 7, 8 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa.

Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

9. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že situácia na strane rodičov nie je priaznivá. Matka a ani otec nemajú zabezpečené stabilné bývanie. Otec má hlásený trvalý pobyt u svojej mamy, avšak v mieste bydliska sa nezdržiava. Podľa správy kolízneho opatrovníka by sa mal zdržiavať niekde na ubytovni v U., avšak nelegálne. Otec o deti žiadny väčší záujem nejaví, podľa matky jej niekedy prispel na deti sumou cca 60 až 70,-EUR. Matka mala možnosť bývať s deťmi u svojich rodičov, ktorí jej chceli takto pomôcť. Vyčlenili jej k dispozícii jednu izbu, kde mohla byť s deťmi. Vždy však utekala za otcom detí, prípadne ho v noci púšťala do ich bytu cez okno. Aj súhlasili, že tam bude, avšak chceli, aby si našiel prácu. Prácu otcovi detí starý otec našiel, avšak odpracoval tam iba dva dni a už neprišiel. Podľa vyjadrenia starého otca sa otec detí o nič nestará, matka detí je ním ovplyvnená, všetkému verí.

10. Podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka je takáto situácia v rodine už asi rok. Matka aj s partnerom žili v ubytovni v P. E., avšak sem by ich majiteľ už nezobral, a to nielen kvôli dlhu, ale aj kvôli sťažnostiam ostatných obyvateľov. Matka detí býva v súčasnosti v nocľahárni, umožňujú jej tam byť aj cez deň, pretože je tehotná. Žiadne voľné miesto pre matky s deťmi nie je v súčasnosti k dispozícii. Deti mamu ľúbia, ona ľúbi ich, avšak často ich balamutí. Otec býva načierno v ubytovni, kde s ním žije v 1-izbovom byte ďalších 6 ľudí, prácu nemá, komunikácia s ním je zložitá. Starí rodičia sa o deti riadne starajú, stará matka pravidelne chodí na úrad konzultovať prípadné problémy, ktoré vznikajú medzi matkou a nimi, prípadne ohľadne detí. Kolízny opatrovník vzhľadom na rok nezmenenú situáciu navrhol, aby deti boli zverené do náhradnej starostlivosti starých rodičov, určené výživné zo strany rodičov a zároveň upravený styk matky s deťmi vzhľadom na problémy pri stretávaní sa. Je potrebné, aby deti mali nastavený systém, kedy mama za nimi príde.

11. Vychádzajúc zo všetkých týchto skutočností súd maloleté deti zveril do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov. Tí predstavujú pre deti stabilné zázemie, pokoj a riadnu výchovu. I keď matka má k deťom pekný vzťah, nie je v jej silách zabezpečiť o deti kompletnú starostlivosť, keďže nemá k tomu vytvorené potrebné podmienky, ako sú bývanie, financie a podobne. Je zrejmé, že starí rodičia chcú matke pomôcť, ona však vzhľadom na zrejmú závislosť na otcovi detí nie je schopná podmienky starých rodičov dodržať. Nemá preto kam s deťmi ísť a ako sa o ne postarať. Nemá ani zdroj príjmov, z ktorého by bola schopná všetky náklady na deti zabezpečiť. Otec rovnako možnosti pre starostlivosť o deti nemá, keďže nemá stále bývanie, nepracuje a navyše ani doposiaľ riadnu starostlivosť o deti nevykonával. V tejto chvíli je predovšetkým na matke detí, aby zmenila svoj postoj, akceptovala podmienky svojich rodičov, ktorým na nej záleží a začala sa následne venovať svojim deťom plnohodnotne. Zverenie detí do náhradnej starostlivosti starých rodičov je plne v ich záujme, nakoľko starí rodičia sú schopní sa o deti plnohodnotne postarať, poskytnúť im primerané bývanie, stravovanie a výchovu. Ich zdravotné a osobnostné predpoklady zodpovedajú tomu, aby výchovu detí zvládli.

12. Vzhľadom na problémy, ktoré vznikajú po stretávaní sa matky s deťmi (rozrušenie detí, úteky) bolo potrebné upraviť aj styk matky s deťmi tak, aby situácia v rodine bola stabilná. Deti potrebujú mať nastavený pravidelný rytmus stretávaní, musia vedieť, kedy matka za nimi príde a na takúto situáciu si musia zvykať. Stretávanie bolo upravené tak, aby vyhovovalo potrebám detí, matky a starých rodičov. Styk otca s deťmi súd neupravoval, nakoľko otec o deti nejaví záujem.

13. Podľa § 62 ods. 1 až 3 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

15. Deti majú bežné výdavky zodpovedajúce ich veku, mal. G. navštevuje základnú školu, mal. Z. materskú školu.

16. Matka detí žiadne dávky zo Sociálnej poisťovne nepoberá. Z úradu práce jej bol vyplácaný rodičovský príspevok do 31.12.2021 (275,90 EUR + rodinné prídavky 51,-EUR) a od 01.02.2022 pomoc v hmotnej núdzi vo výške 150,20 EUR mesačne. Matka v súčasnosti očakáva narodenie dieťaťa.

17. Otec detí bol naposledy zamestnaný od 01.02.2022 do 08.02.2022, žiadny príjem však nedosiahol. Predtým pracoval od 18.01.2022 do 19.01.2022, pričom dosiahol hrubý príjem 111,93 EUR. V minulom roku bol zamestnaný od 21.04.2021 do 14.05.2021 s vymeriavacími základmi v apríli vo výške 308,76 EUR a v máji vo výške 176,-EUR. V máji poberal ošetrovné vo výške 29,-EUR. V súčasnosti je otec nezamestnaný, nie je evidovaný na úrade práce.

18. Súd určil s poukazom na citované ustanovenia Zákona o rodine obom rodičom aj vyživovaciu povinnosť. Túto si budú plniť voči Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom. Je zrejmé, že rodičia detí majú pomerne nízke príjmy, avšak nič im objektívne nebráni v tom, aby pracovali. Za primerané výživné vo vzťahu k možnostiam rodičov súd považoval výživné v sume 40,-EUR na jedno dieťa. Z takto určeného výživného je možné aspoň čiastočne uspokojiť niektoré potreby dieťaťa bez toho, aby bol život alebo uspokojovanie potrieb rodičov ohrozené.

19. Vzhľadom k meritórnemu rozhodnutiu o zverení detí do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov došlo aj k zrušeniu pôvodne nariadeného neodkladného opatrenia.

20. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP.

21. Po vyhlásení rozsudku sa matka detí, starí rodičia Herákoví a kolízny opatrovník výslovne vzdali práva odvolanie voči rozsudku podať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd do Trenčína. V odvolaní sa má uviesť, kto ho podáva, ktorému súdu je určené, ktorej veci sa týka a čo sa odvolaním sleduje, odvolanie musí byť podpísané a datované. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak odvolateľ nepredloží odvolanie v potrebnom počte rovnopisov a s prílohami, súd vyhotoví kópie na jeho trovy. Je potrebné najmä uviesť, proti ktorému rozhodnutiu odvolanie smeruje (dátum vydania rozhodnutia a spisová značka), v čom sa vidí nesprávnosť rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa odvolateľ domáha. Ak sa účastníci konania práva podať odvolanie výslovne vzdali, toto právo im už nepatrí.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím plnená dobrovoľne, možno sa jej plnenia domáhať v exekúcii.